

Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό
τόμος 4 (2), 126 - 130
Δημοσιεύτηκε: 30 Αυγούστου 2006

Inquiries in Sport & Physical Education
Volume 4 (2), 126 - 130
Released: August 30, 2006

www.hape.gr/emag.asp

ISSN 1790-3041

Η Φυσική Αγωγή Σήμερα. Εισαγωγή

Νικόλαος Διγγελίδης
ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Εισαγωγή

Μια από τις προτεραιότητες της Ελληνικής Ακαδημίας Φυσικής Αγωγής είναι η προαγωγή και διάδοση της γνώσης. Η οργάνωση του Φόρουμ κάθε δυο χρόνια με προσκεκλημένους ομιλητές υψηλού επιπέδου απ' όλο τον κόσμο και το Περιοδικό Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και στον Αθλητισμό είναι δυο από τις δράσεις που συμβάλλουν στον παραπάνω στόχο. Το περιοδικό της Ακαδημίας με το τεύχος αυτό επιδιώκει την προαγωγή της γνώσης μέσα από την οπτική των νέων επιστημόνων του χώρου. Κάτω από το γενικό τίτλο «*Η Φυσική αγωγή σήμερα*» ο αναγνώστης θα βρει εξαιρετικά ενδιαφέροντα θέματα που εντάσσονται στις παρακάτω ενότητες: *Μέθοδοι και στρατηγικές διδασκαλίας, Σύγχρονες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων, Δεξιότητες ζωής, Ηθική ανάπτυξη, Αξιολόγηση και τεστ, Άσκηση και υγεία στην παιδική και εφηβική ηλικία, Οι νέες τεχνολογίες και Αποτελεσματική διδασκαλία*. Τα άρθρα που περιλαμβάνονται στο παρόν ειδικό τεύχος θεωρώ ότι εμπλουτίζουν τις γνώσεις πάνω σε νέα θέματα και καινοτόμες προσεγγίσεις στη Φυσική Αγωγή σήμερα.

Μέθοδοι και στρατηγικές διδασκαλίας στη Φυσική Αγωγή

Στο άρθρο με θέμα το φάσμα των μεθόδων διδασκαλίας ο αναγνώστης θα βρει μια ανασκόπηση των σχετικών ερευνών πάνω στα στιλ διδασκαλίας (Mosston, 1966; Mosston & Ashworth, 2002), αλλά και μια εκτεταμένη κριτική ανάλυση με στόχο την επέκταση και ολοκλήρωση του φάσματος. Το φάσμα έχει ολοκληρωθεί ή μήπως απαιτείται περαιτέρω ανάλυση ώστε να έχουμε ένα πλήρες σύστημα ταξινόμησης των μεθόδων; Είναι ξεκάθαρα τα όρια

μεταξύ των μεθόδων; Υπάρχουν άλλες μέθοδοι διδασκαλίας που δεν έχουν μέχρι στιγμής εξεταστεί; Με ποιο τρόπο θα επιλυθούν τα υπάρχοντα μεθοδολογικά προβλήματα που υπάρχουν στο χώρο των μεθόδων διδασκαλίας; Αυτά είναι ορισμένα από τα ερωτήματα που προσπάθησε να απαντήσει η ανασκόπηση με θέμα «*Προεκτείνοντας το φάσμα - μια κριτική ανάλυση της ταξινόμησης των μεθόδων διδασκαλίας του Mosston: Μέρος Ι*».

Η σχολική ψυχολογία δίνει ολοένα και μεγαλύτερη αξία στην ανάγκη διερεύνησης και αποτύπωσης των παραγόντων που συνεισφέρουν στην αυτορύθμιση της μάθησης ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα αυτό το μηχανισμό προκειμένου να σχεδιάσουμε αποτελεσματικότερα τις διδακτικές μας ενέργειες για την ενίσχυση των δεξιοτήτων αυτορύθμισης από την πλευρά των μαθητών (Weinert & Kluge, 1987).

Στο άρθρο με θέμα τη μεταγνωστική δραστηριότητα στο μάθημα της φυσικής αγωγής παρουσιάζεται μια ανασκόπηση των ερευνών όσον αφορά την γνωστική αυτορύθμιση γενικά, κατά την μάθηση κινητικών δεξιοτήτων ειδικότερα και τους παράγοντες που την επηρεάζουν είτε άμεσα είτε έμμεσα. Ποια είναι τα μοντέλα που χρησιμοποιήθηκαν για να εξηγηθεί η ρύθμιση της μάθησης κινητικών δεξιοτήτων; Γιατί η υψηλή μεταγνωστική δραστηριότητα θεωρείται σημαντική στη διαδικασία της μάθησης; Οφείλεται η υψηλή μεταγνωστική δραστηριότητα μόνο σε χαρακτηριστικά της προσωπικότητας ή υπάρχουν και παράγοντες του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που την επηρεάζουν; Αυτά είναι κάποια από τα ερωτήματα που προσπάθησε να απαντήσει η ανασκόπηση με θέμα «*Μεταγνώση και προσωπικοί προσανατολισμοί. Ο ρόλος τους στην αυτο-ρύθμιση της μάθησης στη Φυσική Αγωγή*».

Σύγχρονες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων

Ο Taylor (1993) αναφέρει ότι τα προβλήματα της διαπολιτισμικότητας εκδηλώνονται περισσότερο στην εκπαίδευση, γιατί εκεί διαπαιδαγωγούνται οι νέες γενιές και διαμορφώνεται κατά ένα μέρος το σύστημα αξιών μιας χώρας. Εκεί καλλιεργείται ο πολιτισμός και η κουλτούρα μιας κοινωνίας, και κυρίως, διαμορφώνεται η αυτοσυνείδηση ενός λαού.

Στο άρθρο με θέμα τη διαπολιτισμικότητα και τη Φυσική Αγωγή, ο αναγνώστης θα βρει μια ανασκόπηση των σχετικών ερευνών, αλλά και μια εκτεταμένη ανάλυση για την προσέγγιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολείο και στη Φυσική Αγωγή. Ποια πρέπει να είναι η εκπαίδευση σε μια πολιτισμική κοινωνία; Τι είναι διαπολιτισμική εκπαίδευση; Πώς εφαρμόζεται η διαπολιτισμική εκπαίδευση στο σχολείο; Ποιος ο ρόλος της Φυσικής Αγωγής στη διαπολιτισμική εκπαίδευση; Ποιοι είναι οι σκοποί και οι στόχοι του Καθηγητή Φυσικής Αγωγής για τη διαπολιτισμική Εκπαίδευση; Αυτά είναι ορισμένα από τα ερωτήματα που προσπάθησε να απαντήσει η συγκεκριμένη εργασία με θέμα: «*Διαπολιτισμική προσέγγιση στη Φυσική Αγωγή*».

Στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα και στην Ελλάδα, μέχρι σήμερα τουλάχιστον, η γνώση τεμαχίζεται και καθίσταται αφηρημένη, αποσπασματική και ξεκομμένη από το πλαίσιο που τη γέννησε, άσχετη με τις εμπειρίες των μαθητών. Σαν αποτέλεσμα οι μαθητές μην έχοντας την ευκαιρία να συλλάβουν τα κοινά σημεία των επιστημών, τις προεκτάσεις και τις συνέπειές τους στους άλλους επιστημονικούς κλάδους, παραμένουν αδιάφοροι για τη γνώση αυτής της μορφής αλλά και ανίκανοι να την αξιοποιήσουν για νέες μορφές σκέψης και δράσης (Ματσαγγούρας, 2002).

Στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα σπουδών εισήχθη η έννοια της διαθεματικότητας στο ελληνικό σχολείο. Τι ακριβώς όμως είναι η διαθεματική προσέγγιση για την οποία τόσα ακούμε και θα συνεχίσουμε να ακούμε; Αποτελεί αναγκαιότητα η εφαρμογή της στην εκπαίδευση και ειδικότερα στο μάθημα ΦΑ; Μπορεί να δώσει λύσεις στα προβλήματα της σύγχρονης εκπαίδευσης; Είναι πρακτικά εύκολη η εφαρμογή της; Είναι δυνατή η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή της με κατάλληλες ερευνητικές μεθόδους; Αυτά είναι ορισμένα από τα ερωτήματα που έγινε προσπάθεια να απαντηθούν στο άρθρο με θέμα «*Διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής*». Στο άρθρο με θέμα τη διαθεματική διδασκαλία, παρουσιάζεται μια περιεκτική θεωρητική προσέγγιση της μεθόδου και ανασκόπηση σχετικών ερευνών που αφορούν την εφαρμογή της στη Φυσική Αγωγή. Ακόμα μια κριτική ανάλυση για την αναγκαιότητα εφαρμογής της μεθόδου, την δυνατότητα

τα εφαρμογής της αλλά και τη δυνατότητα αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της με κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία.

Δεξιότητες ζωής στη Φυσική Αγωγή

Μεγάλος αριθμός επιστημόνων στην εκπαίδευση υποστηρίζει την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής μέσα από το καθημερινό πρόγραμμα του σχολείου με εκπαιδευτικά προγράμματα και παρεμβάσεις (Goleman 1998). Δεν είναι λίγοι αυτοί που υποστηρίζουν ότι ο αθλητισμός και η φυσική αγωγή γενικότερα παρέχουν ένα ιδανικό περιβάλλον για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής στα παιδιά (Danish, 1996; Danish & Nellen, 1997; Danish & Hale, 1983).

Στην ανασκόπηση με θέμα «*Ο ρόλος της σχολικής Φυσικής Αγωγής στη διδασκαλία δεξιοτήτων ζωής*» προβάλλονται θέματα σχετικά με τις δεξιότητες ζωής και τις δυνατότητες εφαρμογής τους στα πλαίσια της φυσικής αγωγής. Για παράδειγμα, μπορούν οι δεξιότητες ζωής να αναπτυχθούν μέσα από το μάθημα της Φυσικής Αγωγής; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα ενός τέτοιου τρόπου διδασκαλίας καθώς και τρόπους σχεδιασμού τέτοιου είδους προγραμμάτων; Οι δεξιότητες ζωής αποτελούν ξεχωριστό μοντέλο φυσικής αγωγής ή μπορούν να ενταχθούν και να εμπλουτίσουν τη φυσική αγωγή; Επιπλέον μέσα από την εργασία επιχειρείται να δοθεί το εμπειρικό και θεωρητικό πλαίσιο μέσα από το οποίο μπορούν να αναπτυχθούν οι δεξιότητες ζωής.

Ηθική ανάπτυξη και Φυσική Αγωγή

Στο άρθρο με θέμα το «*Η ανάπτυξη του εν αγωνίζεσθαι στη Φυσική Αγωγή*», προβάλλονται οι θεωρίες της ηθικής και κοινωνικής ανάπτυξης καθώς και έρευνες που έχουν βασιστεί πάνω σ' αυτές τις θεωρίες με έμφαση σε όσες έχουν υλοποιηθεί στη φυσική αγωγή (π.χ. Gibbons, Ebbeck, & Weiss, 1995). Υπάρχουν μοντέλα φυσικής αγωγής με κυρίαρχο στόχο την ηθική και κοινωνική ανάπτυξη; Τι αποτελέσματα είχαν προηγούμενες εφαρμογές των μοντέλων στο σχολείο; Ποιες πρακτικές εφαρμογές που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμες σε εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής σύμφωνα με όσα έχουν μέχρι τώρα τουλάχιστον διερευνηθεί; Τι μεθοδολογικά προβλήματα αντιμετωπίζει και σε ποιους τομείς υστερεί η έρευνα στον χώρο της ηθικής και κοινωνικής ανάπτυξης μέσα από τα σπορ και τη φυσική αγωγή; Αυτοί είναι μερικοί προβληματισμοί που θέτονται μέσα στην παραπάνω ανασκόπηση.

Στο άρθρο με θέμα «*Ηθική ανάπτυξη και φυσικές δραστηριότητες*» επιχειρείται μια εισαγωγή σε μια περιοχή που σχετίζεται με την ηθική ανάπτυξη των παιδιών με έμφαση κυρίως στα σπορ, στον αθλητισμό (Hansen, Stoll, Beller, 2000) και στις φυσικές δραστηριότητες (Shields, & Bredemeier, 1995). Το-

νίζεται ότι η περιοχή αυτή αποτελεί στόχο των προγραμμάτων σποūdών της φυσικής αγωγής στα ελληνικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα αναφέρονται τα θεωρητικά μοντέλα στα οποία στηρίχθηκε η μελέτη για την ηθική ανάπτυξη και παρουσιάζεται μια σύντομη ανασκόπηση σχετικών ερευνών κυρίως σε προγράμματα παρέμβασης φυσικής αγωγής στα σχολεία. Τέλος, συζητείται ότι ο αθλητισμός και η φυσική αγωγή δεν έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τον ηθικό χαρακτήρα, εάν δεν λειτουργήσουν παράλληλα καλοσχεδιασμένα προγράμματα παρέμβασης φυσικής αγωγής από εκπαιδευμένους διδάσκοντες, καθώς η ανάπτυξη του ηθικού χαρακτήρα δεν είναι μια αυτόματη διαδικασία.

Αξιολόγηση και τεστ στη Φυσική Αγωγή

Στο άρθρο με τίτλο «*Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Μοντέλα αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων*» παρουσιάζονται οι διεθνείς πρακτικές στον τομέα αυτό και μια ανάλυση των σημαντικότερων μοντέλων αξιολόγησης που αναπτύχθηκαν στη διεθνή βιβλιογραφία τα τελευταία χρόνια. Η παράθεση των μοντέλων γίνεται μέσα από μία σύγχρονη ταξινόμηση που στηρίζεται βασικά στους στόχους των αξιολογήσεων. Σε μία νέα επιστημονική περιοχή όπως αυτή της αξιολόγησης, η γνώση των βασικών δομών που διέπουν την οργάνωση και εφαρμογή των αξιολογήσεων είναι σημαντική καθώς το ενδιαφέρον και η συζήτηση στην Ελλάδα για θέματα αξιολόγησης κρίνεται ολοένα και πιο αναγκαία (Δημητρόπουλος, 1998). Αυτή η γνώση θεωρείται ότι θα δώσει ώθηση στην εμπειριστατωμένη εφαρμογή αξιολογήσεων με αξιόπιστα και έγκυρα αποτελέσματα.

Η προαγωγή της φυσικής κατάστασης (physical fitness) συνεχίζει να αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους πολλών προγραμμάτων φυσικής αγωγής. Η αξιολογήσή της στο χώρο του σχολείου πραγματοποιείται συνήθως με κινητικές δοκιμασίες πεδίου (field tests), οι οποίες δεν απαιτούν ακριβό εξοπλισμό ούτε και υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση με τίτλο «*Αξιολόγηση της φυσικής κατάστασης με την χρήση του Eurofit. Κριτική ανάλυση και μελλοντικές προτάσεις*» εξετάζει δύο δοκιμασίες που περιλαμβάνονται στην πιο δημοφιλή Ευρωπαϊκή δέσμη μετρήσεων Eurofit (1988) και χρησιμοποιούνται ευρέως: τη «δίπλωση από την εδραία θέση» και τις «αναδιπλώσεις από την κατάκλιση». Η επίδοση στις δοκιμασίες αυτές πιστεύεται ότι συνδέεται με την εμφάνιση πόνου στην οσφυϊκή μοίρα της σπονδυλικής στήλης. Τα ερωτήματα που τίθεται προς διερεύνηση μέσω της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι: (α) ποιο κινητικό χαρακτηριστικό αξιολογείται και σε τι βαθμό, με την εφαρμογή των δύο αυτών δοκιμασιών, (β) πόσο χρήσιμη πληροφορία σχετικά την

εμφάνιση πόνου στην οσφυϊκή μοίρα της σπονδυλικής στήλης παρέχουν οι επιδόσεις στις δύο αυτές δοκιμασίες και (γ) τι εναλλακτικές, τροποποιημένες οι καινούργιες δοκιμασίες υπάρχουν και τι γνωρίζουμε για αυτές.

Στο άρθρο αυτό με θέμα την αξιολόγηση στη φυσική αγωγή αναπτύσσεται μια ανασκόπηση μελετών και θεωρητικών απόψεων και ιδεών σχετικά με το ζήτημα της αξιολόγησης και της βαθμολόγησης των μαθητών στο μάθημα της φυσικής αγωγής (Δημητρόπουλος, 1999). Ποιες είναι οι θεωρίες και οι απόψεις των παιδαγωγών στις οποίες στηρίχθηκαν οι ερευνητές στο συγκεκριμένο πεδίο; Ποια είναι τα κριτήρια βαθμολόγησης των μαθητών στη φυσική αγωγή; Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους δεν συναντάται συχνά η χρήση τυπικής αξιολόγησης στη φυσική αγωγή και ποια είναι τα μοντέλα εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης; Αυτά είναι κάποια ερωτήματα που προσπάθησε να απαντήσει η ανασκόπηση με θέμα «*Η αξιολόγηση των μαθητών στη Φυσική Αγωγή*»

Άσκηση και υγεία στην παιδική κι εφηβική ηλικία

Η τακτική φυσική δραστηριότητα έχει συνδεθεί με συγκεκριμένα σωματικά και ψυχολογικά οφέλη σε όλες τις ηλικίες (Sallis & Owen, 1999), ενώ η σημασία της φυσικής αγωγής στην προαγωγή της φυσικής δραστηριότητας και της υγείας έχει τονιστεί πολλές φορές τα τελευταία 20 χρόνια (π.χ. Morrow, 1991). Στο άρθρο με τίτλο «*Τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων στο σχολείο για αύξηση της φυσικής δραστηριότητας σε νεαρά άτομα: Ανασκόπηση και σύνθεση*» ο αναγνώστης θα πληροφορηθεί για τη διεθνή πρακτική στον τομέα αυτό και θα βρει μια εκτεταμένη κριτική ανάλυση στις σημαντικότερες προσπάθειες που επιχειρήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Οι προσπάθειες αυτές υλοποιήθηκαν σε διάφορα κράτη ανά τον κόσμο και βασίστηκαν σε διαφορετικές θεωρίες που σχετίζονται με την ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Παρά το γεγονός ότι η αλλαγή συμπεριφοράς των ανθρώπων αποτελεί ένα κεντρικό σημείο της έρευνας, φαίνεται ότι υπάρχουν ακόμα πολλά που δεν γνωρίζουμε. Η κατανόηση του μηχανισμού που εδραιώνει και ελέγχει τη συμπεριφορά ως προς τη φυσική δραστηριότητα θα μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε αποτελεσματικά προγράμματα πρόληψης για τα νέα άτομα ενώ παράλληλα θα μπορέσουμε να βοηθήσουμε τους ενήλικες να γίνουν πιο δραστήριοι και να τροποποιήσουν συγκεκριμένες αρνητικές συμπεριφορές.

Η θετική επίδραση της Φυσικής Αγωγής και του αθλητισμού στην ομαλή και αρμονική φυσιολογική ανάπτυξη του παιδιού είναι τεκμηριωμένη (Sallis & Owen, 1999; Twisk, 2001). Κοινά αποδεκτή πλέον όμως είναι και η συνεισφορά της στην ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού, συντελώντας στη διαμόρφω-

ση μιας πολύπλευρης και αρμονικής προσωπικότητας (Fox, 1997; Whitehead & Corbin, 1997). Στο άρθρο με τίτλο «*Ο ρόλος της άσκησης και της Φυσικής Αγωγής στη διαμόρφωση της αυτοαντίληψης στην παιδική και εφηβική ηλικία*» ο αναγνώστης θα ενημερωθεί για τις πιο πρόσφατες διεθνείς βιβλιογραφικές αναφορές, αλλά και τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών, τα οποία τεκμηριώνουν τη σημαντικότητα του ρόλου της άσκησης και της Φυσικής Αγωγής, στη διαμόρφωση μιας θετικής αυτοαντίληψης του παιδιού. Η συμμετοχή σε κατάλληλα διαμορφωμένα προγράμματα άσκησης και Φυσικής Αγωγής, στη διάρκεια της παιδικής και της εφηβικής ηλικίας, μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να διαμορφώσουν μια αντικειμενική εικόνα του σωματικού εαυτού τους, να αποκτήσουν σωματική αυτοεκτίμηση και υψηλή αντιλαμβανόμενη ικανότητα. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά θα τους επιτρέψουν να αναπτύξουν θετικές στάσεις προς την άσκηση και να βιώσουν τα ευεργετικά αποτελέσματα της, υιοθετώντας ένα φυσικά δραστήριο τρόπο ζωής δια βίου.

Οι νέες τεχνολογίες στη Φυσική Αγωγή

Από την δεκαετία του '80 η ευρεία κυκλοφορία και η εύκολη απόκτηση προσωπικού υπολογιστή ουσιαστικά έδωσε μια διαφορετική ώθηση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, επηρεάζοντας μεταξύ άλλων και το εκπαιδευτικό έργο των καθηγητών Φυσικής Αγωγής (Martens, 1997). Στο άρθρο με θέμα τις εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στην εκπαίδευση και ειδικότερα στη διδασκαλία της φυσικής αγωγής ο αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να διαβάσει μια ανασκόπηση σχετικών ερευνών οι οποίες παρατίθενται με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνει κατανοητή κάθε πτυχή της εξέλιξης των τεχνολογιών και της επίδρασης τους στο χώρο της διδασκαλίας της φυσικής αγωγής. Σαφώς ο αναγνώστης θα έχει την δυνατότητα να καλλιεργήσει την κριτική του σκέψη και να τοποθετηθεί θετικά ή αρνητικά έναντι της χρήσης των νέων τεχνολογιών στη φυσική αγωγή. Σε αυτή τη διαδικασία βοηθούν και οι απαντήσεις που δίνονται σε ερωτήματα όπως τι είναι οι Νέες Τεχνολογίες, πώς επηρεάζουν τον κοινωνικό ιστό και κατ' επέκταση την εκπαίδευση. Επίσης, πώς και γιατί η φυσική αγωγή μπορεί να ενσωματώσει στη διδασκαλία της τις τεχνολογικές λύσεις χωρίς να αλλοιωθεί ο σκοπός και η φυσιογνωμία του μαθήματος. Σε γενικές γραμμές η ανάπτυξη αυτής της κριτικής σκέψης που στηρίζεται στην ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και οι απαντήσεις στους προβληματισμούς που τέθηκαν προσπάθησε να ολοκληρώσει η ανασκόπηση με θέμα «*Οι Νέες Τεχνολογίες και η διδασκαλία της φυσικής αγωγής*».

Η διδασκαλία με πολυμέσα παρέχει κάποια πλεονεκτήματα σε σύγκριση με την παραδοσιακή διδασκαλία; Η υπάρχουσα βιβλιογραφία απαντά

μάλλον θετικά (Haggerty, 2000; Wiemeyer, 2000). Ωστόσο, καθώς η τεχνολογία αλλάζει κάθε μέρα τη ζωή μας, παραμένει το ερώτημα πιθανόν σε πολλούς κατά πόσο αυτό είναι μύθος και κατά πόσο είναι αλήθεια; Σκοπός της ανασκόπησης με τίτλο «*Μαθαίνοντας με την Τεχνολογία των Πολυμέσων - Υπόχρηση ή Πραγματικότητα;*» ήταν η ανίχνευση και η κριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών και μαθησιακών δυνατοτήτων που προσφέρει η διδασκαλία με πολυμέσα στην εκπαίδευση και τη Φυσική Αγωγή. Ειδικότερα, η εργασία ξεκινά με μια απόπειρα αναγνώρισης των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της διδασκαλίας με πολυμέσα. Στη συνέχεια αναφέρει αποτελέσματα ερευνών που αφορούν την επίδραση της διδασκαλίας με πολυμέσα στη μάθηση και προτείνει ένα μοντέλο ανάπτυξης εκπαιδευτικών εφαρμογών. Τέλος αναλύει και σχολιάζει τη χρησιμότητα και αξία της εν λόγω διδασκαλίας και επισημαίνει μια σειρά από προβληματισμούς, εκ των οποίων πολλοί εντοπίζονται στο επίπεδο της έμπρακτης χρήσης αυτών των εφαρμογών και της αποτελεσματικής ενσωμάτωσής τους στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Αποτελεσματική διδασκαλία

Σύμφωνα με έναν ορισμό, αποτελεσματική είναι η διδασκαλία που οδηγεί γρηγορότερα και για μεγαλύτερη διάρκεια σε στοχευμένη μάθηση (Rink, 1996). Στο άρθρο με τίτλο «*Αποτελεσματικότητα στη φυσική αγωγή*» παρουσιάζονται διάφορες ερευνητικές προσεγγίσεις στον τομέα αυτό από τη δεκαετία του '70. Την πιο ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με τον αποτελεσματικό διδάσκοντα και την αποτελεσματική διδασκαλία στη φυσική αγωγή φαίνεται ότι παρέχει το οικολογικό μοντέλο έρευνας. Η κατανόηση όλων των παραμέτρων που απαρτίζουν την αποτελεσματικότητα θα μας βοηθήσει στον καλύτερο σχεδιασμό της εκπαίδευσης των υποψηφίων καθηγητών φυσικής αγωγής στα πανεπιστημιακά τμήματα αλλά και στην ανάπτυξη προγραμμάτων επιμόρφωσης για το διδακτικό προσωπικό.

Αν μπορούσε κανείς να συνοψίσει όλες τις παραπάνω ανασκοπήσεις με λίγα λόγια, θα έλεγε ότι οι παραπάνω εργασίες: α) αναδεικνύουν την ανάγκη για περισσότερη έρευνα στο χώρο των μεθόδων διδασκαλίας, τόσο αυτών που ήδη γνωρίζουμε αλλά και περαιτέρω, β) υποστηρίζουν τη χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών στη φυσική αγωγή, γ) δίνουν άφθονα ερεθίσματα για νέες έρευνες ιδιαίτερα όσον αφορά τις νεότερες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων, ε) αναδεικνύουν τη σημασία της άσκησης και της φυσικής αγωγής για την υγεία των νέων γενικότερα, στ) τονίζουν τη σημασία της έρευνας στο σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών των υποψηφίων καθηγητών φυσικής αγωγής από τα αντίστοιχα τμήματα και ζ) φωτίζουν το χώρο της

αξιολόγησης στη φυσική αγωγή.

Οι εργασίες που περιλαμβάνονται στο παρόν ειδικό τεύχος προέρχονται από μια εξαντλητική διαδικασία κρίσης την οποία ακολουθεί η Επιστημονική Επιτροπή του περιοδικού. Η ευθύνη για τη διασφάλιση των κριτηρίων αυτών εναπόκειται στον υπεύθυνο σύνταξης, στη διαχείριση κι επιμέλεια της έκδοσης, στον επιμελητή του ειδικού τεύχους, των κριτών και προπάντων στους ίδιους τους συγγραφείς. Οι θερμές ευχαριστίες προς όλους όσους συ-

νέβαλαν σ' αυτή την προσπάθεια είναι μια μικρή αναγνώριση της εξαιρετικής δουλειάς που επέλεξαν, του χρόνου και του κόπου που επένδυσαν προκειμένου να συνεισφέρουν το έργο τους στην επιστημονική κοινότητα της χώρας μας. Είμαι σίγουρος ότι το παρόν τεύχος, αλλά και όσα ακολουθήσουν μελλοντικά, θα αποτελέσουν σημαντικό σημείο αναφοράς για τους ερευνητές, τους φοιτητές κάθε επιπέδου καθώς και τους εκπαιδευτικούς της χώρας μας στα χρόνια που έρχονται.

Βιβλιογραφία

- Danish, S. J. (1996). Learning life skills through sports. *The APA Monitor*, 27, 10.
- Danish, S. J., & Nellen, C. V. (1997). New roles for sport psychologist: Teaching life skills through sport. *Quest*, 49, 100-113.
- Danish, S. J., & Hale, B. D. (1983). Sport psychology: Teaching skills to athletes and to at-risk youth. *Quest*, 49, 100-113.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1998). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση. Η Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης και του Εκπαιδευτικού Έργου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1999). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση. Η Αξιολόγηση του Μαθητή*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Eurofit (1988). *European Tests of Physical Fitness*. Rome, Italy: Council of Europe, Committee for the Development of Sport.
- Gibbons, S., Ebbeck, V., & Weiss, M. (1995). Fair play for kids: Effects on the moral development of children in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport Physical Education, Recreation and Dance*, 66, 247-255.
- Goleman, D. (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη*. (μετάφραση: Α. Παπασταύρου). Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Fox, K.R. (1997). The physical self and processes in self-esteem development. In K.R. Fox (Ed.), *The Physical Self: From Motivation to Well-Being*, (pp. 111 - 139). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Haggerty, T. (2000). Is multimedia learning good exercise for the mind? In A. Baca (Ed.), *Computer Science in Sport II* (pp. 13 - 33). Vienna: Verlagsgmbh.
- Hansen, D., Stoll, S. K., Beller, J. (2000). Fair play everyday: A sportsmanship training program for coaches. *Research Quarterly for Exercise and Sport Supplement*, 71, A-101.
- Martens, R. (1997). Introduction to Technology in Kinesiology and Physical Education. *Quest*, 49, 251-253.
- Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοικεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Morrow, J. (1991). Physical education's role in the public health: Review and commentary. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62, 123-162.
- Mosston M. (1966). *Teaching Physical Education from Command to Discovery*. Columbus, OH: Charles E. Merrill Publishers.
- Mosston, M., & Ashworth, S. (2002). *Teaching Physical Education* (5th edition). San Fransisco: Benjamin Cummings.
- Rink, J.E. (1996). Effective instruction in Physical Education. In S.J. Silverman & C.D. Ennis (Eds.), *Student learning in Physical Education. Applying research to enhance instruction* (pp. 171-198). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Sallis, F. J., & Owen, N. (1999). *Physical Activity and Behavioral Medicine*. London: Sage Publications.
- Shields, D., & Bredemeier, B. (1995). *Character development and physical activity*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Taylor, C. (1993). *Multikulturalismus und die Politik der Anerkennung*. Frankfurt/M.: Fischer.
- Twisk, J. W. R. (2001). Physical activity guidelines for children and adolescents. A critical review. *Sports Medicine*, 31, 617-627.
- Weinert F. & Kluwe R. (1987). *Metacognition, Motivation, and Understanding*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Whitehead, J.R., and Corbin, C.B. (1997). Self-esteem in children and youth: The role of sport and Physical Education. In *The physical self: From motivation to well-being*, (Ed). K.R. Fox, (pp175-203). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Wiemeyer, J. (2000). Animation and simulation in sport science education - examples and evaluation. In A. Baca (Ed.), *Computer Science in Sport* (pp308-314). Vienna: Verlagsgmbh.

